

Levensvorm van de H. Clara

In de naam van de Heer. Amen.

Hier begint de levensvorm van de arme vrouwen.

(Hoofdstuk 1

De evangelische levensvorm

en de katholieke en serafijnse gehoorzaamheid)

1. De levensvorm van de orde van de arme zusters, die de zalige Franciscus heeft ingesteld is deze:
2. het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus onderhouden en leven in gehoorzaamheid, zonder eigendom en in kuisheid.
3. Clara, onwaardige dienaar van Christus en plantje van de zalige vader Franciscus, belooft gehoorzaamheid en eerbied aan de heer paus Innocentius en zijn wettige opvolgers en aan de kerk van Rome.
4. En zoals zij bij het begin van haar bekering samen met haar zusters gehoorzaamheid heeft beloofd aan de zalige Franciscus, zo belooft zij die gehoorzaamheid aan zijn opvolgers zonder enige afbreuk te bewaren.
5. En de andere zusters zijn verplicht altijd te gehoorzamen aan de opvolgers van de zalige Franciscus en aan zuster Clara en aan de andere abdisen die op wettige wijze worden gekozen en haar opvolgen.

(Hoofdstuk 2

De zusters die in het klooster intreden)

1. Als iemand op goddelijke ingeving bij ons komt en dit leven wil aannemen, is de abdis verplicht de instemming te vragen van alle zusters;
2. en als de meerderheid ermee instemt, mag de abdis haar opnemen met toestemming van de heer kardinaal, onze protector.
3. En als zij ziet dat zij opgenomen kan worden, zal zij haar zorgvuldig ondervragen of laten ondervragen over het katholieke geloof en de sacramenten van de kerk.
4. En zij moet dit alles geloven en het getrouw willen belijden en tot het einde toe standvastig willen onderhouden.
5. En zij mag geen man hebben. Als zij wel een man heeft, moet deze reeds in een orde zijn ingetreden en, gemachtigd door de bisschop van het diocees, al gelofte van onthouding hebben afgelegd.
6. Ook mag zij niet wegens hoge leeftijd of wegens een of andere ziekte of achterlijkheid ongeschikt zijn voor de onderhouding van dit leven.
7. Dan pas zal haar zorgvuldig de inhoud van ons leven worden uitgelegd.
8. En als zij geschikt blijkt, zal haar het woord van het heilig evangelie gezegd worden: dat zij heengaat en al haar bezittingen verkoopt (vgl. Mt 19,21 par) en ervoor zorgt deze aan de armen uit te delen.
9. Als zij dit niet kan, is de goede wil voor haar voldoende.

10. En de abdis en haar zusters zullen vermijden zich met haar tijdelijke zaken te bemoeien, zodat zij met haar zaken vrij kan doen al wat de Heer haar ingeeft.
11. Maar als zij raad vraagt, zullen zij haar verwijzen naar enkele verstandige en godvrezende mensen; volgens hun raad kunnen haar goederen aan de armen worden uitgedeeld
12. Daarna zal haar hoofdhaar rondom worden afgeknipt en na het afleggen van haar wereldse kleding zal de abdis haar drie habijten en een mantel toestaan.
13. Daarna is het haar niet geoorloofd zonder nuttige, redelijke, duidelijke en gegronde redenen buiten het klooster te gaan.
14. Als het proefjaar voorbij is, zal zij in de gehoorzaamheid worden opgenomen door te beloven het leven en de levensvorm van onze armoede altijd te onderhouden.
15. Gedurende de proeftijd mag niemand de sluiers dragen.
16. De zusters mogen ook korte mantels dragen om hun dienst en arbeid gemakkelijker en passender te kunnen verrichten.
17. De abdis zal echter op verstandige wijze voor hun kleding zorgen naargelang ieders gesteldheid en naargelang plaats, tijd en koude streken, zoals dit volgens haar oordeel nodig is.
18. Worden er meisjes beneden de wettelijk vereiste leeftijd in het klooster opgenomen, dan zal hun hoofdhaar rondom worden afgeknipt
19. en na het afleggen van hun wereldse kleding ontvangen zij een kloosterkleed; hierover oordeelt de abdis.
20. Als zij de vereiste leeftijd bereikt hebben, worden zij gekleed op dezelfde manier als de anderen en doen zij hun professie.
21. En zowel voor deze meisjes als voor de andere novicen zal de abdis met zorg een van de verstandigste zusters van het hele klooster als meesteres aanstellen.
22. Deze zal hen nauwgezet onderrichten in de heilige levenswandel en in het gedrag dat past bij de levensvorm van onze professie.
23. Bij het ondervragen en aannemen van zusters die dienst doen buiten het klooster zal men op de voornoemde manier handelen; en zij mogen schoeisel dragen.
24. Geen vrouw mag bij ons in het klooster wonen als zij niet is opgenomen volgens de levensvorm van onze professie.
25. En om de liefde van het allerheiligste en zeer beminnelijke kind, dat, in armelijke doeken gewikkeld, in een kribbe was neergelegd (vgl. Lc 2,7 en 12), en van zijn allerheiligste moeder, vermaan ik mijn zusters, smee ik hen en spoor ik hen aan dat zij altijd goedkope kleren dragen.

(Hoofdstuk 3

Het goddelijk officie; het vasten; de biecht en de communie)

1. De zusters die geletterd zijn, zullen het goddelijk officie bidden volgens de gewoonte van de mindere broeders, omdat zij breviers zullen mogen hebben. Zij zullen het officie reciteren zonder zang.

2. En als zij om een goede reden een keer hun getijden niet kunnen lezen, mogen zij zoals de andere zusters het onzevader bidden.
3. En zij die niet kunnen lezen, zullen voor de metten vierentwintig onzevaders bidden, voor de lauden vijf,
4. voor de priem, terts, sext en noon telkens zeven, voor de vespers twaalf, voor de completen zeven.
5. Ook voor de overledenen zullen zij bidden: in de vespers zeven onzevaders met het 'Heer, geef hun de eeuwige rust', voor de metten twaalf;
6. terwijl de zusters die geletterd zijn, verplicht zijn het officie van de overledenen te bidden.
7. Wanneer een zuster van ons klooster sterft, zullen zij vijftig onzevaders bidden.
8. De zusters zullen in elke tijd vasten.
9. Met Kerstmis evenwel, op welke dag dat ook valt, mag hun tweemaal een maaltijd opgediend worden;
10. terwijl men aan degenen die jong zijn en zwak of die buiten het klooster dienst doen met barmhartigheid te eten zal geven volgens het oordeel van de abdis.
11. Maar in een tijd van duidelijke nood zijn de zusters niet tot lichamenlijk vasten verplicht.
12. Minstens twaalfmaal per jaar zullen de zusters biechten, met verlof van de abdis.
13. En zij moeten vermijden daarbij andere dingen ter sprake te brengen dan wat betrekking heeft op de biecht en op het heil van de ziel.
14. Zevenmaal zullen zij de communie ontvangen, namelijk met Kerstmis, Witte Donderdag,

Pasen, Pinksteren, Maria Tenhemelopneming, op het feest van de heilige Franciscus, en op het feest van Allerheiligen.

15. Om de communie uit te reiken aan de gezonde of de zieke zusters mag de kapelaan binnen het klooster celebreren.

(Hoofdstuk 4

De keuze en het ambt van de abdis; het kapittel; en de zusters die een ambt uitoefenen of deel uitmaken van de raad)

1. Bij de keuze van de abdis zijn de zusters verplicht de canonieke manier te onderhouden.
2. Zij zullen ervoor zorgen, dat de generale of provinciale minister van de orde van de mindere broeders zo spoedig mogelijk aanwezig is
3. om hen door het woord van God te vormen tot volledige eensgezindheid en voor het gemeenschappelijk welzijn bij de te houden verkiezingen.
4. Alleen een geprofeste zuster mag gekozen worden.
5. En als een niet-geprofeste zuster zou worden gekozen of op een andere wijze aangesteld, mag men haar niet gehoorzamen, tenzij zij eerst professie aflegt op de levensvorm van onze armoede.
6. Als de abdis sterft, zal een andere gekozen worden.
7. En als ooit aan de gezamenlijke zusters duidelijk zou worden dat de voornoemde abdis niet geschikt is voor hun dienst en hun gemeenschappelijk welzijn,
8. dan zijn de voornoemde zusters verplicht volgens de voornoemde manier zo spoedig mogelijk een ander tot hun abdis en moeder te kiezen.

9. Degene die gekozen is, zal bedenken welke last zij op zich genomen heeft en aan Wie zij rekenschap zal moeten afleggen over de haar toevertrouwde kudde.
10. Zij zal er zich ook op toeleggen meer door deugden en heilig gedrag boven anderen te staan dan door haar ambt, opdat de zusters, door haar voorbeeld aangemoedigd, haar meer uit liefde dan uit vrees gehoorzamen.
11. Zij mag niemand voortrekken, opdat zij geen aanstoot geeft aan het geheel door meer liefde te bewijzen aan een deel.
12. Zij zal degenen die door leed worden getroffen troosten. Zij zal ook een laatste toevlucht zijn voor hen die zwaar worden beproefd, want als zij geen genezende hulp meer kan bieden, zou de kwaal van de wanhoop bij de zieken de overhand kunnen krijgen.
13. Zij zal in alles het gemeenschappelijk leven bewaren, vooral in de kerk, op de slaapzaal, in de refter, in de ziekenkamer en wat betreft de kleding.
14. Ook haar vicares is verplicht dit op gelijke wijze te bewaren.
15. De abdis is verplicht minstens eenmaal per week haar zusters voor het kapittel samen te roepen.
16. Daar moeten zowel zij zelf als de zusters nederig schuld belijden over openlijke overtredingen en tekortkomingen die de gemeenschap betreffen.
17. En zij zal daar datgene wat besproken moet worden voor het nut en de levenswijze van het klooster met al haar zusters overleggen,
18. want de Heer openbaart dikwijls aan de mindere wat beter is.
19. Er mag geen grote schuld gemaakt worden tenzij met algemene instemming van de zusters en in geval van duidelijke nood en dit moet gebeuren door de procurator.
20. De abdis en haar zusters moeten vermijden goederen in het klooster in bewaring te nemen
21. want dikwijls ontstaan hierover verwarring en aanstoot.
22. Om de eenheid van de onderlinge liefde en vrede te bewaren, zullen alle zusters van het klooster die een ambt uitoefenen met instemming van alle zusters gekozen worden.
23. Op dezelfde wijze zullen ook uit de verstandigere zusters er minstens acht gekozen worden en de abdis is steeds verplicht hun raad in te winnen voor die dingen die onze levensvorm eist.
24. Ook kunnen en moeten de zusters, als zij dat nuttig en gewenst vinden, de zusters die een ambt uitoefenen of deel uitmaken van de raad, afzetten en in hun plaats anderen kiezen.

(Hoofdstuk 5
Het stilzwijgen; het spreekvenster en de tralie)

1. Vanaf het uur van de completen tot aan de terts zullen de zusters het stilzwijgen houden, behalve zij die dienst doen buiten het klooster.
2. Zij zullen ook altijd zwijgen in de kerk en op de slaapzaal; in de refter alleen tijdens de maaltijd.

3. In de ziekenkamer mogen de zusters steeds op verstandige wijze spreken voor het herstel en de verzorging van de zieken.
4. Maar zij mogen altijd en overal kort en zacht meedelen wat nodig is.
5. Aan het spreekvenster of aan de tralie mogen de zusters niet spreken zonder verlof van de abdis of haar vicares.
6. En zij die verlof hebben, mogen aan het spreekvenster niet spreken tenzij in aanwezigheid van twee zusters als toehoorders.
7. En aan de tralie mogen zij in geen geval komen, tenzij in aanwezigheid van minstens drie zusters, door de abdis of haar vicares aangewezen uit die acht raadzusters die door alle zusters gekozen zijn om raad te geven aan de abdis.
8. Ook de abdis en haar vicares zijn verplicht deze manier van spreken te onderhouden.
9. En dit zal aan de tralie zeer zelden gebeuren, maar bij de poort nooit.
10. Voor de tralie moet aan de binnenkant een doek worden gehangen die alleen maar wordt weggenomen bij het verkondigen van Gods woord of als een zuster met iemand spreekt.
11. Deze tralie zal bovendien een houten deur hebben, bestaande uit twee helften, stevig voorzien van twee verschillende ijzeren sloten en grendels,
12. zodat deze vooral 's nachts afgesloten kan worden met twee sleutels, waarvan de abdis er één heeft en de kosteres de andere.
13. En deze deur moet altijd gesloten blijven,

behalve bij het horen van het goddelijk officie, en in bovengenoemde gevallen.

14. De zusters mogen nooit met iemand aan de tralie spreken vóór zonsopgang of na zonsondergang.
15. Aan de binnenkant van het spreekvenster moet altijd een doek hangen die niet wordt weggenomen.
16. In de veertigdaagse vasten van de heilige Martinus en in de grote veertigdaagse vasten zal niemand aan het spreekvenster spreken,
17. tenzij met de priester voor de biecht of wegens een andere duidelijke noodzaak, voorbehouden aan het verstandige oordeel van de abdis of haar vicares.

(Hoofdstuk 6

De serafijnse stichting van de tweede orde en de belofte afstand te doen van bezittingen)

1. Nadat de allerhoogste hemelse Vader door zijn genade mijn hart heeft willen verlichten, opdat ik naar het voorbeeld en de leer van onze zalige vader, de heilige Franciscus, in boetvaardigheid zou gaan leven, heb ik hem kort na zijn bekering samen met mijn zusters vrijwillig gehoorzaamheid beloofd.(59)
2. De zalige vader zag heel goed dat wij geen enkele armoede, arbeid, kwelling, onbeduidendheid en verachting van de wereld vreesden, maar die juist als zeer aantrekkelijk beschouwden. En door liefdevolle zorg bewogen, heeft hij voor ons de levensvorm opgeschreven op de volgende wijze:

3. 'Omdat gij u op goddelijke ingeving gemaakt hebt tot dochters en dienaressen van de allerhoogste verheven Koning, de hemelse Vader, en gij u tot bruid gemaakt hebt van de Heilige Geest door ervoor te kiezen volgens de volmaaktheid van het heilig evangelie te leven,
4. wil ik en beloof ik dat zowel ikzelf als mijn broeders altijd een nauwgezette zorg voor u zullen hebben net als voor hen en bijzonder bekommerd om u zullen zijn.'
5. Zolang hij leefde, heeft hij dit nauwgezet vervuld en hij heeft gewild dat dit steeds door de broeders werd vervuld.
6. En opdat wij en ook degenen die na ons zullen komen nooit zullen afwijken van de allerheiligste armoede die wij op ons genomen hebben, heeft hij kort voor zijn dood ons nog eens zijn laatste wil geschreven:
7. 'Ik, kleine broeder Franciscus, wil het leven en de armoede volgen van onze allerhoogste Heer Jezus Christus en van zijn allerheiligste moeder en hierin volharden tot het einde toe (vgl. Mt 10,22).
8. En ik vraag u, mijn hooggeachte vrouwen, en ik geef u de raad om altijd in dit allerheiligste leven en in deze armoede te leven.
9. En hoed u er goed voor hiervan in eeuwigheid, hoe dan ook, af te wijken door de leer of raad van iemand anders.'
10. En zoals ik zelf, samen met mijn zusters, altijd bezorgd ben geweest om de heilige armoede te behoeden die wij aan de Heer God en aan de zalige Franciscus hebben beloofd,
11. zo zijn de abdisen die mij in het ambt zullen opvolgen en alle zusters verplicht deze armoede tot het einde toe ongeschonden te onderhouden.

12. Daarom mogen zij noch zelf noch door een tussenpersoon bezit of eigendom aannemen of hebben
13. of ook maar iets dat met rede eigendom genoemd kan worden,
14. behalve zoveel grond als voor onze levenswijze en voor de afzondering van het klooster is vereist;
15. en die grond mag niet bewerkt worden, tenzij als tuin voor wat zij nodig hebben.

(Hoofdstuk 7

De arbeid en de aalmoezen)

1. De zusters aan wie de Heer de genade heeft gegeven om te arbeiden, zullen na het uur van de terts arbeid verrichten, en wel handwerk dat past bij ons leven en nuttig is voor de gemeenschap; zij zullen dit doen in trouw en toewijding,
2. en wel zo, dat zij het nietsdoen, de vijand van de ziel, buitensluiten en de geest van heilig gebed en toewijding niet uitdoven (vgl. 1 Tes 5,19). Want daaraan moet het overige van deze wereld dienstbaar zijn.
3. De abdis of haar vicares is verplicht te bepalen welke handenarbeid ieder zal verrichten; zij zal dit doen in het kapittel in aanwezigheid van allen.
4. Hetzelfde zal ook gebeuren als men voor wat de zusters nodig hebben iets als aalmoes stuurt, opdat deze mensen in de gemeenschap in het gebed worden aanbevolen.
5. En dit alles zal door de abdis of haar vicares in overleg met de raadzusters worden verdeeld voor het nut van de gemeenschap.

(Hoofdstuk 8

Het evangelisch bedelen en de armoede in het bijzonder.
En de zieke zusters)

1. De zusters mogen zich niets toe-eigenen, geen huis, geen plaats, helemaal niets.
2. En als pelgrims en vreemdelingen in deze wereld (vgl. 1 Pe 2,11; Heb 11,13) die in armoede en deemoed de Heer dienen, zullen zij vol vertrouwen om aalmoezen laten vragen.
3. En zij hoeven zich niet te schamen, want de Heer heeft zich in deze wereld voor ons arm gemaakt (vgl. 2 Kor 8,9).
4. Dit is juist die verhevenheid van de allerhoogste armoede, die u, mijn geliefde zusters, tot erfgenamen en koninginnen van het rijk der hemelen heeft aangesteld, die u arm heeft gemaakt aan dingen en door deugden verheven (vgl. Jak 2,5).
5. Dit moge uw erfdeel zijn, dat binnenleidt in het land van de levenden (Ps 142,6).
6. Hecht u hieraan helemaal, geliefde zusters, en wil om de naam van onze Heer Jezus Christus en van zijn allerheiligste moeder in eeuwigheid niets anders onder de hemel bezitten.
7. Geen zuster mag een brief versturen en iets ontvangen of geven buiten het klooster zonder verlof van de abdis.
8. Ook mag zij volstrekt niets hebben wat de abdis niet heeft gegeven of toegestaan.
9. Maar als haar door haar familie of door anderen iets wordt gestuurd, zal de abdis zorgen dat zij het krijgt.
10. Als zij het nodig heeft, kan zij het gebruiken; anders zal zij het met liefde aan een zuster geven die het nodig heeft.
11. Stuurt men haar geld, dan zal de abdis in overleg met de raadzusters zorgen dat zij krijgt wat zij nodig heeft.
12. Wat de zieke zusters betreft, is de abdis strikt verplicht om zelf en door andere zusters zorgvuldig na te gaan wat zij in hun ziekte nodig hebben aan goede raad, aan voedsel en andere benodigdheden.
13. En zij zal liefdevol en barmhartig hierin voorzien volgens de plaatselijke mogelijkheden.
14. Want allen zijn verplicht voor hun zieke zusters te zorgen en hen zo te dienen als zij zelf gediend zouden willen worden als zij in de greep van een of andere ziekte zouden zijn.
15. En de een zal de ander gerust haar nood kenbaar maken,
16. en als een moeder haar lichamelijk kind liefheeft en voedt, met hoeveel meer zorg moet een zuster dan niet haar geestelijke zuster liefhebben en voeden (vgl. 1 Tes 2,7)
17. De zieke zusters mogen op strozakken liggen en voor hun hoofd veren kussens hebben;
18. en wie wollen sokken en donsbedden nodig hebben, mogen die gebruiken.
19. Als voornoemde zieke zusters bezoek ontvangen van mensen die het klooster binnenkomen, mogen zij, zonder dat er iemand bij is, een kort en goed gesprek met hen hebben.
20. Maar de andere zusters die er verlof voor hebben, mogen met wie het klooster binnenkomen alleen spreken in aanwezigheid van twee raadzusters als toehoorders, die door de abdis of haar vicares zijn aangewezen.
21. Ook de abdis en haar vicares zijn verplicht deze manier van spreken te onderhouden.

(Hoofdstuk 9

De boete die aan zusters moet worden opgelegd.

En de zusters die dienst doen buiten het klooster)

1. Als een zuster, opgestoot door de vijand, dodelijk zondigt tegen de levensvorm van onze professie en als zij twee of drie keer door de abdis of andere zusters is vermaand
2. en zij zich niet betert, zal zij, zolang zij weerspanning blijft, in de refter in aanwezigheid van alle zusters op de vloer water en brood eten;
3. en als de abdis dit wenselijk acht, zal zij een zwaardere straf ondergaan.
4. Ondertussen zal men, zolang zij weerspanning blijft, bidden dat de Heer haar hart moge verlichten tot boetvaardigheid.
5. En de abdis en haar zusters moeten vermijden kwaad te worden of zich op te winden over iemands zonde;
6. want toorn en opwinding verhinderen in henzelf en in anderen de liefde.
7. Als ooit - het zij ver van ons - door woord of teken tussen zuster en zuster aanleiding tot opwinding of aanstoot ontstaat,
8. dan moet zij die deze opwinding veroorzaakt heeft aanstonds, vóór zij aan de Heer de offergave van haar gebed aanbiedt (vgl. Mt 5,23 v.), zich niet alleen nederig voor de voeten van de ander neerwerpen en haar vergiffenis vragen,
9. maar zij moet haar ook met eenvoud vragen om voor haar tot de Heer te bidden dat Hij haar vergiffenis schenkt.
10. De ander zal, indachtig het woord van de Heer: 'Als gij niet van harte vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u niet vergeven' (vgl. Mt 6,15 en 18,35),

11. haar zuster grootmoedig al het haar aangedane onrecht vergeven.
12. De zusters die dienst doen buiten het klooster zullen niet lang wegblijven, tenzij duidelijke noodzaak dit eist.
13. En zij zullen zich overeenkomstig onze levenswijze gedragen en weinig spreken, zodat degenen die naar hen kijken zich altijd kunnen stichten.
14. En zij zullen beslist vermijden verdachte omgang of verdachte gesprekken met iemand te hebben.
15. Ook mogen zij geen meter worden van mannen of vrouwen, opdat naar aanleiding hiervan geen gekanker of opwinding ontstaat.
16. Zij zullen het niet wagen praatjes uit de wereld binnen het klooster te brengen.
17. En zij zijn strikt verplicht over wat binnen gezegd of gedaan wordt niet iets buiten het klooster te brengen dat aanstoot zou kunnen voortbrengen.
18. Als iemand onbedachtzaam in deze twee punten misdoet, wordt het aan de wijsheid van de abdis overgelaten haar met barmhartigheid een boete op te leggen.
19. Maar als zij dit uit een slechte gewoonte doet, zal de abdis, in overleg met de raadzusters, haar een boete opleggen overeenkomstig de aard van de schuld.

(Hoofdstuk 10

De visitatie door de abdis en de gehoorzaamheid van de zusters.

En de ondeugden en deugden)

1. De abdis zal haar zusters vermanen en bezoeken en hen deemoedig en liefdevol terechtwijzen zonder hun iets te bevelen wat tegen hun ziel en de levensvorm van onze professie is.

2. De zusters die onderdaan zijn,
zullen ter harte nemen
dat zij om God aan hun eigen wil hebben verzaakt.
3. Daarom zijn zij strikt verplicht
hun abdisen te gehoorzamen in alles
wat zij de Heer beloofd hebben te onderhouden
en wat niet in strijd is met hun ziel en onze professie.
4. De abdis zal zo dienstbaar met hen omgaan
dat zij met haar kunnen spreken en doen
als meesteressen met hun dienares.
5. Want zó moet het zijn
dat de abdis de dienares is van alle zusters.
6. Ik vermaan mijn zusters en spoor hen aan
in de Heer Jezus Christus,
dat zij zich hoeden voor elke vorm van hoogmoed, ijdele roem,
afgunst en hebzucht, voor elke zorg en bekommernis van deze
wereld, voor kwaadspreken en kankeren,
voor tweedracht en verdeeldheid.
7. En zij zullen ervoor zorgen steeds onder elkaar
de eenheid van de wederzijdse liefde te bewaren,
die de band is van de volmaaktheid (Kol 3,14).
8. En wie niet geletterd zijn,
zullen er niet naar streven het te worden,
9. maar zij zullen voor ogen houden
dat zij boven alles moeten verlangen
de geest van de Heer en zijn heilige werking te bezitten:
10. steeds tot Hem te bidden met een zuiver hart,
deemoed en geduld te hebben in verdrukking en ziekte
11. en hen lief te hebben
die ons vervolgen, verwijten maken en beschuldigen.
12. Want de Heer zegt: 'Gelukkig die vervolging lijden
omwille van de gerechtigheid,
want hun behoort het rijk der hemelen (vgl. Mt 5,10).
13. Wie echter ten einde toe volhardt, zal gered zijn
(Mt 10,22).'

(Hoofdstuk 11

De portierster en de poort en het binnenkomen in het klooster)

1. De portierster zal in haar gedrag volwassen en verstandig zijn
en een passende leeftijd hebben;
zij zal daar overdag in een open cel zonder deur verblijven.
2. Er zal haar ook een geschikte gezellin worden toegewezen,
die, als het nodig is, haar in alles vervangt.
3. De deur, bestaande uit twee helften,
moet stevig voorzien zijn van twee verschillende
ijzeren sloten en grendels,
4. zodat deze vooral 's nachts afgesloten kan worden
met twee sleutels, waarvan de portierster er één heeft
en de abdis de andere.
5. En overdag mag de deur helemaal nooit zonder hoede gelaten worden
en moet hij met één sleutel stevig gesloten zijn.
6. Nauwgezet moeten zij op hun hoede zijn en ervoor zorgen
dat de deur nooit openstaat
of tenminste zo weinig mogelijk.
7. En hij mag volstrekt niet worden geopend
voor iemand die wil binnenkomen,
tenzij met verlof van de paus of van onze heer kardinaal.
8. En vóór zonsopgang mogen de zusters
niemand het klooster binnenlaten
of na zonsondergang daarin laten blijven,
tenzij een duidelijke, billijke en onvermijdelijke reden dit eist.
9. Als het aan een bisschop is toegestaan
binnen de mis te celebreren, voor de zegening van de abdis
of voor de wijding van een zuster tot moniale
of ook voor iets anders, zal hij tevreden zijn met zo weinig mogelijk
begeleiders en dienaars van achtenswaardig gedrag.
10. Maar als het nodig is dat voor een bepaald werk
mensen het klooster binnenkomen,
zorgt de abdis ervoor
een geschikt persoon bij de poort te plaatsen,

11. die alleen opendoet voor hen die voor dat werk komen en niet voor anderen.
12. Alle zusters zullen met zorg vermijden dat zij dan door hen die binnenkomen, worden gezien.

(Hoofdstuk 12

De visitator; de kapelaan en zijn gezellen; en de kardinaal-protector)

1. Onze visitator zal altijd iemand van de orde van de mindere broeders zijn, volgens de wil en de opdracht van onze kardinaal.
2. En hij zal iemand zijn die ten volle bekend staat als rechtgeaard en van goede levenswijze.
3. Het is zijn taak zowel in het hoofd als in de ledematen de overtredingen, tegen de levensvorm van onze professie begaan, te corrigeren.
4. Hij zal zich in een gemeenschappelijke ruimte bevinden, zodat hij door anderen kan worden gezien; daar mag hij met meerdere of met afzonderlijke zusters bespreken wat tot zijn taak van visiteren behoort, zoals hem dat het beste lijkt.
5. Ook vragen wij een kapelaan samen met een gezelschap die geestelijke is, met een goede reputatie en met een wijs onderscheidingsvermogen, en twee broeders die leek zijn en die houden van een heilige en ons passende levenswijze,
6. tot steun van onze armoede, zoals wij die altijd in barmhartigheid van voornoemde orde van de mindere broeders ontvangen hebben.
7. Wij vragen dit als liefdegave aan deze orde omwille van de liefdevolle trouw van God en van de zalige Franciscus.
8. De kapelaan mag zonder zijn gezelschap het klooster niet binnengaan.
9. En als zij binnenkomen,

zullen zij in een gemeenschappelijke ruimte zijn, zodat zij altijd naar elkaar kunnen kijken en anderen naar hen kunnen kijken.

10. Zij mogen binnenkomen voor de biecht van de zieken die niet aan het spreekvenster kunnen komen, om hun de communie te geven, voor het laatste oliesel en voor de gebeden van de stervenden.
11. Voor een uitvaart, voor een plechtige mis van de overledenen en om een graf te graven of te openen of ook om het in orde te maken, mogen volgens de beschikking van de abdis de nodige geschikte mannen binnenkomen.
12. Tenslotte zijn de zusters strikt verplicht steeds dezelfde kardinaal van de heilige kerk van Rome te hebben om ons te besturen, te beschermen en terecht te wijzen, die door de heer paus voor de mindere broeders is aangewezen;
13. opdat wij, altijd onderdanig en neerliggend aan de voeten van deze heilige kerk, standvastig in het katholieke geloof (vgl. Kol 1,23) de armoede en de nederigheid van onze Heer Jezus Christus en van zijn allerheiligste moeder en het heilig evangelie voor altijd onderhouden, wat wij vast beloofd hebben.
Amen.
14. Gegeven te Perugia, de 16e september (1252), in het tiende jaar van het pontificaat van de heer paus Innocentius IV.
15. Derhalve is het niemand geoorloofd deze onze schriftelijke bevestiging te ondermijnen of er met overmoed tegen in te gaan.
16. Als iemand zo vermetel zou zijn dit toch te ondernemen, dan moet hij weten dat de toorn van de almachtige God en van zijn heilige apostelen Petrus en Paulus over hem zal komen.
17. Gegeven te Assisi, de 9e augustus (1253), in het elfde jaar van ons pontificaat.